

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 136/2012-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti K. s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. K. Ž., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Slovenskou republikou, uznesením Okresného súdu Bratislava IV č. k. 8 C 137/2006-26 z 13. novembra 2009, uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 7 Co 23/2010-54, 7 Co 24/2010 z 27. januára 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 136/2010 z 9. februára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti K. s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. marca 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti K. s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci

namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) Slovenskou republikou, uznesením Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 C 137/2006-26 z 13. novembra 2009 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 Co 23/2010-54, 7 Co 24/2010 z 27. januára 2010 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 136/2010 z 9. februára 2011 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľka opísala v sťažnosti skutkový stav a procesný postup všeobecných súdov v konaní, ktorým sa domáha uloženia povinnosti odporcovi odvysielat' opravu, vydania predbežného opatrenia a zabezpečenie dôkazov. Sťažovateľkou napadnutým uznesením okresného súdu č. k. 8 C 137/2009-24 z 13. novembra 2009 bol jej návrh na zabezpečenie dôkazu a návrh na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu zamietnutý. Uznesením krajského súdu č. k. 7 Co 23/2010-54, 7 Co 24/2010 z 27. januára 2010 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Následne podané dovolanie sťažovateľky proti uzneseniu krajského súdu bolo odmietnuté pre neprípustnosť uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 136/2010 z 9. februára 2011.

Sťažovateľka v súvislosti s predchádzajúcim konaním vedeným pred ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 240/2011 poukázala na to, že „z ochrany základných práv a slobôd, ktoré sú obsahom Čl. 20 ods. 1) ods. 4), Čl. 46 ods. 1), Čl. 48 ods. 1), ods. 2) Ústavy SR nie je možné vylúčiť prebiehajúce konanie súdu prvého stupňa sp. zn. 8 C 137/2009, v ktorom rozhodol Najvyšší súd SR uznesením 6 Cdo 136/2010 z 09.02.2011, pretože až meritórne rozhodnutie Ústavného súdu SR naplňa princíp reálnej vymožitelnosti ochrany základných práv a slobôd“, a že podanú sťažnosť preto nemožno považovať za neprípustnú, keďže ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 240/2011-16 zo 16. júna 2011 rozhodoval len o podmienkach konania a „v tomto podaní sú podmienky konania splnené v zmysle čl. 127

Ústavy SR a § 49, § 50 zákona č. 38/1993 Z. z.“. Nadväzne na to namietala, že bez toho, aby bola ohrozená podstata práva na súdnu ochranu, nie je možné uplatniť 2-mesačnú lehotu od právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu, pretože by bola pozbavená súdnej ochrany základných práv, ktorých porušenie namieta v konaní okresného súdu vedenom pod sp. zn. 8 C 137/2009.

K zdôvodneniu porušenia označených práv sťažovateľka v podstatnom uviedla, že najvyšší súd „odmietol dovolanie bez toho, aby sa riadil právnou úpravou § 236 až § 242 O. S. P. a v rozpore s § 242 ods. 1) O. S. P. odmietol preskúmať rozhodnutie odvolacieho súdu 7 Co 23/2010, 7 Co 24/2010 z 27.01.2010 v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý... bez uvedenia relevantného odôvodnenia a bez uvedenia konkrétnych skutkových a právnych dôvodov“. Ďalej namietala, že najvyšší súd rozhodol o jej dovolaní bez jej účasti a bez možnosti vyjadriť sa v konaní a odmietol jej poskytnúť súdnu ochranu proti uzneseniu krajského súdu, ktoré považuje za arbitrárne. Na podporu dôvodnosti podanej sťažnosti poukázala na judikatúru ústavného súdu aj Najvyššieho súdu Českej republiky (R 40/2003). Podľa názoru sťažovateľky bolo uznesením krajského súdu okrem iného zasiahnuté aj do jej vlastníckych práv.

Sťažovateľka navrhla vydať rozhodnutie o sťažnosti „*proti Slovenskej republike*“, vysloviť, že uznesením najvyššieho súdu boli porušené jej základné práva zakotvené čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a že uznesením krajského súdu a uznesením okresného súdu boli porušené jej základné práva zakotvené čl. 20 ods. 1 a 2, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu. Súčasne navrhla uznesenie najvyššieho súdu, uznesenie krajského súdu a uznesenie okresného súdu zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie a uhradiť jej trovy konania v sume 434 € na účet jej právneho zástupcu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, čo osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody a proti komu sťažnosť smeruje.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľka nejednoznačne vymedzila porušovateľa jej základných práv, keď v úvode sťažnosti označila za porušovateľa Slovenskú republiku, avšak z petitu sťažnosti je zrejmé, že porušovateľmi jej práv majú byť najvyšší súd, krajský súd a okresný súd.

Ústavný súd s prihliadnutím na svoju doterajšiu judikatúru pripomína, že ochrana základných práv a slobôd v konaní pred ústavným súdom je poskytovaná proti konkrétne vymedzeným porušovateľom označených práv a slobôd, ktorí majú právomoc konať a rozhodovať o otázkach spojených so základnými právami a slobodami v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy. Z tohto dôvodu nepostačuje, ak sťažovateľ uvedie ako porušovateľa svojich základných práv a slobôd štát (Slovenskú republiku). Je na sťažovateľovi, aby uviedol konkrétny orgán verejnej moci, ktorý je v jeho veci oprávnený a povinný chrániť základné práva a slobody v rozsahu vymedzenom konkrétnymi všeobecnými záväznými právnymi predpismi, predovšetkým zákonmi. Povinnosť označiť konkrétny orgán verejnej moci ako porušovateľa základných práv a slobôd je dôležitá aj z hľadiska subsidiarity právomoci ústavného súdu, pretože len v takom prípade sa dá uzavrieť otázka právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, prípadne podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (obdobne I. ÚS 414/2010).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd posúdil sťažnosť podľa jej celkového obsahu ako smerujúcu proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 C 137/2006-26 z 13. novembra 2009 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“), uzneseniu krajského súdu č. k. 7 Co 23/2010-54, 7 Co 24/2010 z 27. januára 2010 a uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 136/2010 z 9. februára 2011.

1. K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu

Sťažovateľkou namietaným uznesením okresného súdu bol zamietnutý jej návrh *„na zabezpečenie dôkazu uložením povinnosti odporcovi označiť osobu, ktorá redakčne zodpovedala za skladbu a obsah Televízneho spravodajstva STV 1 odvysielanom dňa 02. 08 2009 o 19.30 hod, ďalej uložením povinnosti odporcovi označiť rozsah a spôsob výkonu kompetencií jednotlivých zamestnancov STV redakčne zodpovedných za skladbu a*

obsah Televízneho spravodajstva STV 1 odvysielaného dňa 02. 08. 2009 o 19.30 hod, ako aj uložením povinnosti predložiť písomnú dokumentáciu – kópiu protokolu, podľa ktorého obsahom je schválenie odvysielania spravodajského príspevku o pašovaní odvysielanom dňa 02. 08. 2009 v Televíznych novinách o 19,30 hod na STV 1 odporcovi“. Súčasne bol týmto uznesením v celom rozsahu zamietnutý návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré sťažovateľka navrhla.

Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 23/2010, 7 Co 24/2010. Sťažovateľka teda využila opravný prostriedok, ktorý pripúšťa § 201 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

O odvolaní proti uzneseniu okresného súdu (ktoré však nemá charakter meritórneho rozhodnutia vo veci samej) rozhodol krajský súd uznesením č. k. 7 Co 23/2010-54, 7 Co 24/2010 z 27. januára 2010. Právomoc krajského súdu na preskúmanie uznesenia okresného súdu teda vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na opísaný princíp subsidiarity vyplývajúci priamo z čl. 127 ods. 1 ústavy bolo preto potrebné sťažnosť v časti namietaného porušenia základných práv uznesením okresného súdu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 304/09, III. ÚS 271/09).

2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu

Uznesením krajského súdu č. k. 7 Co 23/2010-54, 7 Co 24/2010 z 27. januára 2010 bolo potvrdené uznesenie okresného súdu, ktorým bol zamietnutý sťažovateľkin návrh na zabezpečenie dôkazu aj návrh na nariadenie navrhnutého predbežného opatrenia.

Ústavný súd dopytom na okresnom súde a následne na najvyššom súde (kde sa v čase vydania tohto rozhodnutia spis okresného súdu nachádzal v súvislosti s dovolaním sťažovateľky proti iným uzneseniam okresného súdu a krajského súdu vydaným v otázke prerušenia konania) zistil, že uznesenie krajského súdu č. k. 7 Co 23/2010-54, 7 Co 24/2010 z 27. januára 2010 bolo doručené sťažovateľke 12. februára 2010 a odporcovi v konaní 15. februára 2010. Keďže proti uzneseniu odvolacieho súdu nie je v zmysle § 201 OSP prípustné odvolanie, je nepochybné, že doručením uznesenia krajského súdu ako súdu odvolacieho účastníkom konania nadobudlo toto uznesenie právoplatnosť v zmysle § 159 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 2 OSP.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

V okolnostiach prípadu teda dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažovateľke skončila 15. apríla 2010. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 8. marca 2012 (na poštovú prepravu bola podaná 6. marca 2012), je zrejmé, že bola vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu podaná dávno po uplynutí dvojmesačnej lehoty. Nedodržanie tejto lehoty je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, IV. ÚS 338/08).

Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, možno konštatovať, že lehota ustanovená na tento druh konania pred ústavným súdom sťažovateľke bez akýchkoľvek pochybností uplynula skôr, než podala túto sťažnosť. Ústavný súd preto považoval jej sťažnosť proti uzneseniu krajského súdu za podanú oneskorene.

3. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľka sa sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. mája 2011 už domáhala ústavného prieskumu uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 136/2010 z 9. februára 2011. Sťažnosť vedená ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 240/2011 bola odmietnutá uznesením ústavného súdu zo 16. júna 2011 ako podaná oneskorene, pretože napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 7. marca 2011, sťažnosť však bola ústavnému súdu doručená až 13. mája 2011, teda po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty na podanie sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené považuje ústavný súd sťažnosť doručенú mu 8. marca 2012 v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojich práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 136/2010 zo 9. februára 2011, za neprípustnú podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, pretože sa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol, a nedostatok podmienky konania, pre ktorý bola skoršia sťažnosť odmietnutá, t. j. oneskorenosť podania vyplývajúca z objektívneho plynutia času, nemožno odstrániť.

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol tak, ako to vyplýva z výrokovvej časti tohto rozhodnutia. S prihliadnutím na takéto rozhodnutie už nebol dôvod zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2012